

Provinciale Commissie Leefomgeving
t.a.v. Dorien de Wit
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT

ONDERWERP	Reactie PCL groenkrant; Groen, een kwestie van doen!	TELEFOONNUMMER	+31643563032
DATUM	04-07-2023	E-MAILADRES	madelon.hendrich@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1745350103-43685	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Madelon Hendrich	TEAM	SRO

Geachte mevrouw De Wit,

Op 17 april 2023 heeft de Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) een groenkrant uitgebracht voor ons college, Provinciale Staten en ambtelijke organisatie met de titel 'Groen: een kwestie van doen! Groen in stad en dorp'. Tijdens de informatiedag voor de nieuwe Staten op 19 april 2023 heeft u dit document aangeboden en bent u in gesprek gegaan met de verschillende fracties. Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw inspirerende krant en zijn blij met het steuntje in de rug dat u geeft met deze uitgave. Met deze brief reageren wij op uw aanbevelingen.

Wij waarderen het zeer dat u het belang van groen in de bebouwde omgeving, integraal, voor het voetlicht brengt. Zoals u aangeeft zorgt groen voor meer sociale verbondenheid, heeft het een positief effect op de gezondheid, zorgt het voor meer biodiversiteit, een betere luchtkwaliteit, minder geluidsoverlast, verkoeling tijdens hitteperiodes, geeft het ruimte aan het opvangen en afvoeren van regenwater, genereert het waardevermeerdering aan woningen, wijken en kantoren, meer ruimte voor sport, spel en bewegen en het afvangen en opslaan van CO2. Ook pleit u voor een lange termijnvisie op groen, waarbij het begint bij de voordeur en eindigt ver in het buitengebied. Dit vergt samenwerking tussen de verschillende overheidsinstanties, maatschappelijke organisaties en gebruikers en inwoners.

De meeste, in uw krant aangegeven, adviezen worden door de provincie al opgepakt en krijgen ook de komende periode aandacht, binnen de kaders die op dit moment voor handen zijn. Naast het programma Groen Groeit mee, waar u naar verwijst in uw krant, lopen meerdere programma's en afspraken, zoals bijvoorbeeld de 'Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp' (BiSD), het 'Programma Klimaatadaptatie 2020-2023' en het 'convenant Duurzame Woningbouw', subsidieregelingen, zoals 'Subsidieregeling klimaatbestendige groene en gezonde steden en dorpen' pilots, zoals 'Klimaatbestendige en natuurinclusieve wijken' en monitoring op het gebied van groen in (en om) de stad. Onder de toelichting vindt u een verdere beschrijving hiervan.

Vanuit Groen groeit mee (GGM) benaderen we de aanbeveling '**Hanteer een brede blik en plan op lange termijn**' door ons in te zetten op de verbinding van groen in de stad en dorp met het groen daaromheen. Daarmee moedigen wij betrokken partijen aan om gemeente-overstijgend aan groen te werken.

Het advies aan de provincie: **Provincie: claim nadrukkelijk een groen-rol** bij (binnen)stedelijke ontwikkeling, om zo de ontwikkeling van groen te stimuleren en faciliteren wordt als een wens omarmd, omwille van de noodzakelijke leefbaarheid bij verdere verstedelijking. Hier blijven we ons voor inzetten.

Toelichting op welke wijze de adviezen beschreven in de groenkrant al worden gerealiseerd door Groen Groeit mee:

In de omgevingsvisie van de provincie Utrecht is de ambitie voor het laten meegroeien van groen geformuleerd in 'Groen Groeit Mee (GGM)'. Het doel daarvan is de rode en groene ontwikkelingen in onze provincie in balans te brengen en te houden. Waar op het gebied van wonen en bereikbaarheid al ruimtelijke en financiële afspraken tussen Rijk en regio zijn gemaakt blijven groen en landschap hierbij nog achter.

Om die redenen is GGM gestart: een unieke samenwerking tussen de U10, de waterschappen, Regio Amersfoort, het Utrechtse deel van de Regio Foodvalley, provincie Utrecht, de groene organisaties, Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, Vereniging Deltametropool en Utrechts Particulier Grondbezit. Samen vormen zij sinds februari 2022 het Pact Groen Groeit Mee.

De ambitie is om samen met inwoners, beheerorganisaties, landbouw en andere partijen extra groen te realiseren en natuur en landschap te behouden en versterken. Daarmee geeft GGM invulling aan de Rijks- en regionale ambities en doelstellingen voor de gezonde leefomgeving en **tonen we een gezamenlijke visie en moed**. Ook aan het advies **hanteer een brede blik en plan op lange termijn** wordt op pactniveau invulling gegeven. Alle drie de regio's hebben het gedachtegoed van Groen Groeit Mee opgenomen in de ruimtelijke visies en zijn op dit moment bezig om dit concreter te maken in uitwerkingen daarvan. In het integraal ruimtelijk voorstel van de provincie Utrecht wordt ook aandacht gegeven aan de ontwikkeling van het fysieke groene netwerk in de provincie.

In 2022 heeft het samenwerkingsprogramma GGM belangrijke stappen gezet om de geesten rijp te maken voor de realisatie van beleefbare en bezoekbare flora en fauna die de verstedelijkingsopgave aanvullen. Voor de evenwichtige ontwikkeling van groen en rood is een concepthandreiking opgesteld voor gemeenten, stedenbouwkundigen en ontwikkelaars. De basis van de 'Handreiking Nieuwe Woongebieden Groen Groeit Mee' is het **vroegtijdig meenemen van Groen in het ontwerp**. 2023 wordt ingezet als oefenjaar om te leren werken met de Handreiking, daarbij **ondersteunen we vanuit de provincie gemeenten en initiatiefnemers met expertise** en in het expertteam **wordt een groenspecialist betrokken**. In het oefenjaar 2023 gebruiken we de Handreiking eveneens om **per gebied inzicht te geven** in wat er eventueel ontbreekt in de plannen en welke kansen er zijn om dit te verbeteren. Ten aanzien van het advies **normeer groen in ruimtelijke plannen**, is op dit moment gekozen voor het opnemen van richtwaarden in de genoemde Handreiking. Landelijk (BZK) worden er dit jaar onderzoeken opgestart om mogelijkheden voor een landelijke groen normering te verkennen, de provincie Utrecht is bestuurlijk en ambtelijk op dit traject aangesloten.

De GGM strategie voor de komende jaren is inzetten op gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een gezonde en groene leefomgeving. Om programmamanager en ruimtelijke ontwikkelaars te ondersteunen in het plaatsen van groen in hun programma en ruimtelijke ontwikkelingsprojecten, bieden we concrete ervaringen en kansen voor groene gebiedsontwikkeling. Daarmee geven we invulling aan het advies **benader Groen vanuit een maatschappelijk perspectief en met een lange termijn visie** en het advies **herken en pareer groensmoezen**. Het realiseren van groen blijft op dit moment echter achter omdat er geen financiering is. Door een goede bekostigingsstrategie te ontwikkelen, onderdeel van het concept jaarplan Groen Groeit Mee 2023-2024, wordt de benodigde inzet concreet en de meerwaarde van groen tastbaar gemaakt, hiermee wordt invulling gegeven aan het advies **Waardeer Groen naar waarde**. Dit dient de investeringscapaciteit voor groen te vergroten en vraagt de mogelijkheid tot betrokkenheid van meer stakeholders.

Toelichting op programma's, subsidieregelingen en monitoring

Naast Groen Groeit Mee, zijn er binnen de provincie meerdere activiteiten op groen in de stad waarbij we uitwerking geven aan uw aanbevelingen, die uiteraard niet op zichzelf staan maar in onderling verband gezien worden o.a.;

De volgende programma's en afspraken:

- De provincie heeft in 2021 de Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp (BiSD) vastgesteld. Aan deze aanpak zijn structurele middelen toegekend. Binnen deze aanpak bieden we o.a. gemeenten, corporaties en ontwikkelaars 'ontwerpateliers natuurinclusief' aan. Hiermee nemen we groenontwikkeling vanaf de eerste streep op papier bij het **ontwerp** mee. Naast ontwerp wordt ook aandacht besteed aan **beheer op de langere termijn**.

- Vanuit Versnelling Woningbouw hebben we het convenant Duurzame Woningbouw opgesteld, inmiddels ondertekend door meer dan 103 partijen en 4 provincies. In dat convenant worden alle thema's op toekomstbestendig bouwen samengebracht zodat de juiste overwegingen gemaakt kunnen worden en er niets 'vergeten' wordt. Dit alles om toekomstbestendige woningen te realiseren. Hierin komen de thema's natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen terug, maar ook gezondheid en dus de gezonde leefomgeving. Door middel van **kennissessies en natuurateliers** proberen we zoveel mogelijk kennis met de partners van het convenant te delen. Ook brengen we de vragen in beeld en ontwikkelen tools, zoals het afwegingskader, te vinden op toekomstbestendigbouwen.nl. Daarnaast werken we **aan nieuwe financieringsmodellen** waarin de lange termijn baten ook een plaats krijgen en zo het argument 'het is te duur' hopelijk beslecht kan worden. Ook bieden we vanuit Versnelling Woningbouw een team van experts. Hier kunnen gemeenten gebruik van maken als ze ergens tegenaan lopen.
- Vanuit het Programma Klimaatadaptatie ondersteunt de provincie gemeenten, waterschappen, branche- en maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen bij het maken van klimaatadaptief beleid, strategie en uitvoering maatregelen in de praktijk. Binnen het programma wordt op dit moment gewerkt aan een reeks pilots 'Klimaatbestendige en Natuurinclusieve wijken'. Met de pilots willen we vanuit de provincie samen met een aantal gemeenten onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een bestaande wijk/ buurt klimaatadaptiever en natuurinclusiever te maken. Wat komt erbij kijken, wat (en wie) is nodig om een grote slag hierin te maken? Hierbij komen we kansen, maar vast ook wel tegenslagen tegen. Als provincie zullen we inhoudelijke ondersteuning aanbieden bij dit proces met hulp van extra externe expertise. Dat doen we uiteraard in overleg met de direct betrokkenen. De lessen die we hieruit trekken en de ervaringen die we samen opdoen, zullen we bundelen en aan het einde van het pilot delen met andere gemeenten binnen de provincie, zodat zij er ook van kunnen leren. Dit als opstap naar de grotere ambitie om in 2025 in alle Utrechtse gemeenten ten minste één klimaatbestendige en natuurinclusieve wijk of buurt te hebben gerealiseerd.
- Provincie Utrecht is ook nauw betrokken bij het opstellen van de landelijke Agenda Natuurinclusief (AN). Deze agenda zet de transitie in naar een **natuurinclusieve samenleving**. De uitvoering van deze agenda zal deels bij de provincies komen te liggen.

Subsidies

Gekoppeld aan o.a. deze programma's heeft de provincie meerdere subsidieregelingen, waarmee we groen in de stad stimuleren;

- Subsidieregeling klimaatbestendige groene en gezonde steden en dorpen; De gezamenlijke subsidieregeling (opgesteld vanuit klimaatadaptatie, gezonde leefomgeving en biodiversiteit) is een financieel instrument om vergroening in het stedelijk gebied te stimuleren. Denk bijvoorbeeld aan het vergroenen van de openbare ruimte of eigen terrein van bijvoorbeeld een zorginstelling, kerk of sportvereniging. De subsidie kan ook ingezet worden voor de aanleg van groenblauwe schoolpleinen en hoogwaardige groene daken en groene gevels. Er wordt extra ingezet op 'versteende wijken'. Projecten die in een versteende wijk liggen krijgen maximaal 75% subsidie. Projecten die erbuiten liggen ontvangen maximaal 50% subsidie. Naast het beschikbaar stellen van subsidie voor groenblauwe schoolpleinen heeft de provincie een speciaal servicepunt opgericht in de vorm van de website utrechtseschoolpleinen.nl. Hier is meer informatie te vinden over onder meer stappenplan, menukaart, financieringsmogelijkheden en onderzoek dat de positieve effecten van een groenblauw schoolplein aantoonst. Ook worden er tips gedeeld om goed voorbereid van start te gaan.
- Groen aan de buurt; Deze voucherregeling maakt buurtinitiatieven laagdrempelig mogelijk. Het doel is om op deze manier een groot aantal buurtinitiatieven in de provincie Utrecht in staat te stellen hun groene projecten daadwerkelijk en met kwaliteit te realiseren.

Monitoring

Om te monitoren of de fysieke omgeving in de provincie daadwerkelijk groener en klimaatbestendiger wordt en welke bijdrage we als provincie leveren zijn we vanuit het Programma Klimaatadaptatie bezig met het opstellen van een monitoringssystematiek.

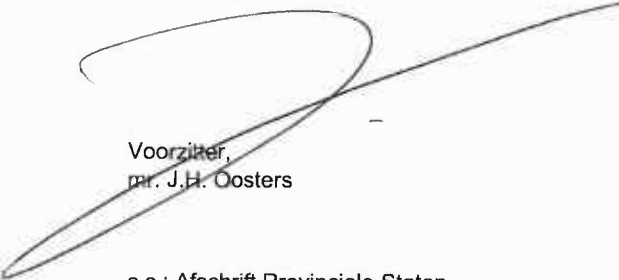
- Eén onderdeel ervan is het opzetten van een zogenaamde groengrijs-monitor. Deze is, met ondersteuning van de klimaatadaptatie werkregio's en de provincie, gerealiseerd door Stichting CAS en Cobra Groeninzicht. Met deze monitor kan op basis van luchtfoto's op buurtniveau worden bepaald of een buurt door de jaren heen groener wordt. Dit biedt ook perspectief om te testen hoe effectief beleid is (<https://cas-platform.com/groengrijsmonitor/>). We onderzoeken nog hoe we deze tool voor de hele provincie toepasbaar kunnen maken.
- Om de ontwikkeling van groene daken te kunnen monitoren is een analyse gemaakt van het huidige aantal groene daken; een zogenaamde nulmeting. Deze informatie helpt vervolgens bij het opstellen van nieuw beleid rondom groene daken, subsidieverstrekking en gesprekken met partners. Daarnaast is een nulmeting belangrijk om te kunnen monitoren of de provinciale inzet effect heeft op zowel de kwantiteit van groene daken als de kwaliteit en klimaatbestendigheid van onze leefomgeving.
- De Groen in de Wijk kaart van Utrecht is ontwikkeld. Voor elke wijk in de provincie is in kaart gebracht hoe groen ze zijn, waar onnodige verstening is, waar ruimte voor verbetering is etc. Deze kaart wordt gebruikt om de inzet (menskracht en middelen) te richten op de plekken waar het effect het grootst is.

Vervolg

Wij hopen dat we met deze reactie inzicht hebben gegeven in hoe groen in (en om) de stad en dorp een plek heeft binnen de provincie en op welke manier we uitwerking geven aan uw aanbevelingen. We zullen uw groenkrant met inspiratie en aanbevelingen blijven gebruiken als input voor verdere afspraken en (uitvoerings)programma's, zoals GGM en klimaatadaptatie. Met name het advies: **Provincie: claim nadrukkelijk een groen-rol** bij (binnen)stedelijke ontwikkeling wordt gezien als een waardevol aandachtspunt voor het vervolg. Nogmaals willen we de PCL bedanken voor dit mooie advies en inspiratie. We zullen ons als provincie nog meer inzetten voor een mooier, groener, gezonder en leefbaarder provincie Utrecht.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

c.c.: Afschrift Provinciale Staten